

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ : 270727 – 222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 – Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ : 919113 – 949422

www.syghrono.gr

ΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΟΝΟΜΑ: .....

ΤΜΗΜΑ: .....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: .....

ΕΚΦΡΑΣΗ – ΕΚΘΕΣΗ Α΄ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

22/1/2017

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΙ

Πάντοτε αναρωτιόμουν γιατί τόσες κραυγές για τη δήθεν **αξιοθρήνητη** κατάσταση της νεολαίας, όταν τα δραματικότερα κοινωνικά εγκλήματα διαπράττονται από ενήλικες. Πρόκληση πολέμων, εμπορία ναρκωτικών, σεξουαλική κακοποίηση παιδιών, αναξιοκρατία, καταλήστευση του δημόσιου χρήματος και τόσα άλλα, καλωσορίζουν τον έφηβο στον κόσμο των μεγάλων. Η διαφορά είναι μόνο ότι στην εποχή μας όσοι εγκληματούν κατά των νέων φορούν γραβάτα. Εξάλλου ο έφηβος ούτε καν συνειδητοποιεί πως η Ντίσνεϋλαντ που του προσφέρουν πανηγυρικά τα ιδιωτικά κανάλια και το διαδίκτυο συνιστά την πιο στυγνή εκμετάλλευσή του – ένα άλλο “υπόγειο” αδίκημα. Η σημερινή κοινωνία έχει εμπορικοποιήσει την εφηβεία, η οποία πλέον αποτελεί **αυτόνομο** καταναλωτικό στόχο (ρούχα, παπούτσια, ηλεκτρονικά παιχνίδια, μουσική, τηλεοπτικές σειρές κ.ά). Με τον τρόπο αυτό εργάζεται για να επεκτείνει αυτό τον μεταδοτικό ύπνο και στους εφήβους, έτσι ώστε ως ενήλικες αύριο να συμμορφωθούν πλήρως προς το γενικό κλίμα της αναισθησίας και της κατανάλωσης.

Σε αυτό το θλιβερό ροχαλητό των παθών θα χρειαστεί να προσθέσουμε τον ύπνο της άγνοιας, της αδιαφορίας και της παθητικότητας, των συμπεριφορών δηλαδή που οδηγούν τους γονείς να **εκχωρούν** το προνόμιο της αγωγής στην τηλεόραση. Την ίδια ώρα που οι έφηβοι, σε αντίθεση με ό, τι ευρέως νομίζεται, λαχταρούν για κοινωνία μαζί τους.

Η “κλωτσιά” των εφήβων ενδέχεται σε ατομικό επίπεδο να περιλαμβάνει εξέγερση στην οικογένεια και βίαιη διεκδίκηση της ανεξαρτησίας · σε κοινωνικό δε επίπεδο, όλες εκείνες τις αποκλίνουσες καταστάσεις που πετούν το γάντι στο κατεστημένο και διεκδικούν βίαια μια διαφορετική κοινωνία.

Χωρίς να ξεχνάμε την πιθανότητα να χειραγωγηθεί τεχνηέντως ο έφηβος σε αυτή την εξέγερση (πάλι από τους μεγάλους!), πρέπει να επισημάνουμε ότι κάποιου βαθμού “αντίσταση κατά της αρχής” την έχει ανάγκη προκειμένου να μην αλλοτριωθεί και να βρει το πρόσωπό του. Μέσα στην οικογένεια κάποιες φορές τραβά τη διάσταση στα άκρα και μεγαλοποιεί τις διαφορές, αν νιώσει ότι χωρίς αυτή την υπερβολή κινδυνεύει να μείνει ψυχολογικά προσοδεδεμένος στους γονείς του.....

Ακόμα, ένας σημαντικός παράγοντας δημιουργίας βίαιων συμπεριφορών είναι η επιδεινούμενη **αποξένωση** του εφήβου από το εκπαιδευτικό σύστημα. Ο παράγοντας αυτός δεν εξετάζεται αρκετά σήμερα, καθώς η όλη συζήτηση για την εκπαίδευση έχει καταντήσει τεχνοκρατική, ενδιαφερόμενη μόνο για κονδύλια. Όμως η περιθωριοποίηση του σχολείου μέσα στην κοινωνία επιφέρει με τη σειρά της και περιθωριοποίηση του εφήβου σε αυτήν. Καθώς το σχολείο παύει να λειτουργεί ως πρωτοπορία της κοινωνίας όπως στο παρελθόν, χάνει το κύρος του ταυτόχρονα και όλος ο κόσμος των ενηλίκων. Ο έφηβος έτσι αισθάνεται πως οι μεγάλοι δε νοιάζονται γι’ αυτόν, ότι του λένε ψέματα, ότι δεν μπορούν να κατανοήσουν τις μαθησιακές του ανάγκες και –το χειρότερο- την αναπτυξιακή του πορεία, η οποία πρέπει να ομολογήσουμε ότι δύσκολα συμβιβάζεται με το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα.

Ένα σχολείο που “δουλεύει” με μια μικρή μειοψηφία μαθητών στους οποίους ταιριάζει η απομνημόνευση, ένα σχολείο που καλλιεργεί μόνο τη διανοητική γνώση χωρίς εποπτεία στη ζωή και στην κοινωνία, ένα σχολείο που θέλει τον έφηβο καθηλωμένο σε μια καρέκλα για έξι ώρες, ένα σχολείο που αγνοεί την ανάγκη του εφήβου για κοινωνικοποίηση, αξίες, υπαρξιακή ωρίμανση, διαπροσωπικές σχέσεις, αναγκαστικά θα τον οδηγήσει σε αλλοτρίωση. Μάλιστα ένα μέρος των νέων θα πεταχτεί έξω από το εκπαιδευτικό σύστημα και θα στελεχώσει την παραβατικότητα και το περιθώριο, εκφράζοντας μόνιμα πια τον θυμό του προς την κοινωνία. Αλλά και ο έφηβος που παραμένει στο σχολείο είναι πεπεισμένος πως, αφού οι μεγάλοι έφτιαξαν αυτό το κατασκευάσμα, τον χωρίζει άβυσσος από εκείνους. Δεν είναι αρκετό να λέμε πως η αποξένωση φέρνει βία ως απάντηση είναι η ίδια βία, γι’ αυτό γεννά αντιβία.

Τέλος, θεωρώ ότι ο έφηβος έχει συλλάβει –με την **οξυδέρκεια** που τον διακρίνει- την ασυνέπεια και υποκρισία πολιτείας και κοινωνίας. Στο βαθμό που τις αισθάνεται ξένες από τον κόσμο των αξιών που διακηρύσσουν, χάσμα μέγα δημιουργείται μεταξύ νέων και μεγάλων. Πράγματι, υπάρχουν σοβαρές αντιφάσεις σε μια κοινωνία σαν τη δική μας που εξυμνεί τη νεότητα και ταυτόχρονα την υπονομεύει. Όπως ακριβώς πράττει και με τη γυναίκα (που της επιδαψιλεύει* φιλοφρονήσεις και την ίδια στιγμή εμπορεύεται παντού το σώμα της), σπεύδει λαϊκιστικά να πλέξει και το εγκώμιο της νεολαίας ενώ από την άλλη απεργάζεται την υπονόμευσή της: δεν έχει τη βούληση να αντιμετωπίσει την ανεργία, της προσφέρει πανεπιστήμια που βρίθουν σκανδάλων, της παρουσιάζει μια πολιτική ζωή εκτεταμένης διαφθοράς, της παρέχει άθλια προγράμματα τηλεόρασης, την συντρίβει ψυχικά ξεδιπλώνοντας μπροστά της την αναξιοκρατία, προσπαθεί να την προσεταιριστεί με ιδεολογίες μίσους (ναζιστικές, αρχαιολατρικές, σέκτες κλπ). Η αντίσταση του εφήβου στις αντιφάσεις και στην υπονόμευση εύλογα περιλαμβάνει κάθε είδους “κλωτσιά”, ακόμη κι αν δεν γνωρίζει ποιον πρέπει να κλωτσήσει.

(Βασίλειος Θερμός, «Ποια κοινωνία προτείνουμε στους εφήβους μας;», Διασκευή)

*επιδαψιλεύω: παρέχω αφειδώς, πλουσιοπάροχα

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A1. Γιατί, σύμφωνα με το κείμενο, ευθύνεται το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα για την εκδήλωση βίαιων συμπεριφορών από την μεριά των εφήβων;

Μονάδες 10

A2. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως ΣΩΣΤΕΣ ή ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΕΣ, σύμφωνα με τις πληροφορίες του κειμένου:

1. Οι γονείς δεν ευθύνονται για την παθητικότητα των εφήβων.
2. Η βίαιη συμπεριφορά του εφήβου αφορά το ίδιο το άτομο, αλλά και τη κοινωνία.
3. Η εξέγερση αποτελεί χαρακτηριστικό των εφήβων.

4. Το σημερινό σχολείο αποβλέπει στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας του εφήβου.
5. Δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές ανάμεσα στον κόσμο των μεγάλων και των εφήβων.

Μονάδες 10

B1. Να βρείτε τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης της τελευταίας παραγράφου.

Μονάδες 10

B2. α. Να δώσετε συνώνυμα των παρακάτω λέξεων:

αξιοθρήνητη, αυτόνομο, εκχωρούν, αποξένωση, οξυδέρκεια.

Μονάδες 5

β. Να γράψετε ένα απλό παράγωγο από το β' συνθετικό των παραπάνω λέξεων:

κακοποίηση ,περιλαμβάνει ,χειραγωγήθει ,τεχνοκρατική, επιφέρει

Μονάδες 5

B3. Σε ποιες από τις παρακάτω φράσεις η γλώσσα λειτουργεί αναφορικά και σε ποιες ποιητικά:

i. Σε αυτό το θλιβερό ροχαλητό των παθών θα χρειαστεί να προσθέσουμε τον ύπνο της άγνοιας.

ii. ...η όλη συζήτηση για την εκπαίδευση έχει καταντήσει τεχνοκρατική, ενδιαφερόμενη μόνο για κονδύλια.

iii. Η αντίσταση του εφήβου στις αντιφάσεις και στην υπονόμηση εύλογα περιλαμβάνει κάθε είδους “κλωτσιά”, ακόμη κι αν δεν γνωρίζει ποιον πρέπει να κλωτσήσει.

Μονάδες 6

B4. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο για την **πέμπτη** («Ακόμα, ένας σημαντικός...εκπαιδευτικό σύστημα») και **έβδομη** («Τέλος, θεωρώ...να κλωστήσει») παράγραφο.

Μονάδες 4

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Η νέα γενιά ζει σήμερα σε ένα κλίμα ασφάλειας και ανέσεων, πρωτόγνωρο για νέους προηγούμενων εποχών. Σε μια ανοιχτή επιστολή που απευθύνετε στον πολιτικό κόσμο της χώρας να αναφερθείτε στα νέα προβλήματα που αναφύονται και δυσχεραίνουν την ένταξη των νέων στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Ποια είναι τα προβλήματα αυτά και πώς θα μπορούσε η κοινωνία, αλλά και οι ίδιοι οι νέοι να συμβάλουν στην επίλυσή τους; (350-400 λέξεις)

Μονάδες 50